Helsedirektoratet

Tilbakemeldingsskjema

Ekstern høringsrunde: Nasjonal kreftstrategi 2024-2028

Tilbakemelding:

- Vær vennlig å gi tilbakemelding i vedlagte skjema
- Frist: **29. oktober 2023**
- Skjemaet sendes på e-post til postmottak@helsedir.no, med vår referanse 23/10189 –Kreftstrategi 2024-2028 - Ekstern høring

Skjemaet brukes til:

- Kommentarer knyttet til bestemte områder (målområder/nasjonale målsettinger/delmål)
- Generelle kommentarer

Helsedirektoratet

Norsk Forening for Medisinsk Fysikk (NFMF) takker for muligheten til å komme med innspill til nasjonal kreftstrategi 2024-2028. NFMF er en faglig interesseorganisasjon for personer som arbeider med medisinsk fysikk. Foreningen har ca. 200 medlemmer. Medisinske fysikere arbeider i hovedsak innen medisinsk strålebruk, dvs. innen diagnostikk, bildeveiledet intervensjon, strålebehandling, strålevern, (sykehus)bygg, forvaltning, forskning og undervisning i offentlig og privat sektor.

Fagområdet omfatter i tillegg anvendelse av ikke-ioniserende stråling til avbildning og behandling (for eksempel magnetisk resonans (MR), ultralyd, audiologi, laserteknologi). Medisinske fysikere er sentrale når nye teknologier, utstyr og programvare tas i bruk i norsk helsevesen. Det finnes i dag ikke et formalisert system for utdanning/opplæring i medisinsk fysikk i Norge (tilsvarende for eksempel legers spesialistutdanning). NFMF tilbyr et frivillig utdanningsprogram med tilhørende sertifisering.

NFMF ønsker med denne tilbakemeldingen å gi eksempler på viktigheten av medisinsk fysikere i dagens norske helsevesen innen diagnostikk, (røntgen inkl. CT, MR og nukleærmedisin), behandling (nukleærmedisin og strålebehandling) og forskning (kunstig intelligens, utvikling av IKT-systemer og diagnostiske verktøy). Sammen med våre kolleger i sykehuset legger vi grunnlag for riktig diagnostikk og behandling av pasientene.

Realfaglig kompetanse i dagens teknologiske sykehushverdag er et viktig tiltak for å redusere potensiell pasientrisiko og tilhørende konsekvenser.

På vegne av NFMF styret,

Vennlig hilsen
Kirsten Bolstad
Leder
Norsk forening for medisinsk fysikk

Helsedirektoratet

Innhold	Kommentarer
Bakgrunn og ambisjoner for kreftstrategien 2024-2028	
Status og utviklingstrekk	
Innhold	**Kommentarer**
Målområde 1 - Norge skal bli et foregangsland innen kreftforebygging	
Nasjonale målsettinger	*Det jobbes med å identifisere målrettede biomarkører for tidlig oppdagelse av kreft som kan benyttes innen kreftscreeningprogrammene. (s. 18)* *De nasjonale screeningprogrammene mot kreft tar i bruk ny teknologi (s. 18)* *Et tema er om kunstig intelligens (KI) kan være nyttig og egent/sikkert/trygt for å tyde mammogrammer (s. 25)* *Overdiagnostikk. Overdiagnostikk i betydningen diagnostikk av en tilstand som ikke har gitt symptomer og som heller ikke kommer til å gi symptomer eller forkorte livet (s. 27)*
Generelle kommentarer	**Kunstig intelligens** Det er et økende behov for medisinske fysikere i helsevesenet som følge av økt bruk av kunstig intelligens (KI). Et tema er om kunstig intelligens (KI) kan være nyttig og egent/sikkert/trygt for å tyde mammogrammer.» Fysikere er ofte involvert i utviklingen og implementeringen av KI-systemer, og de har spesialkompetanse på å forstå og formidle komplekse fysiske prosesser. Det er derfor et økende behov for medisinske fysikere for å møte den økende etterspørselen etter KI-støttede helsetjenester og for å sikre kvaliteten og sikkerheten av disse tjenestene. **Overdiagnostikk** Fysikere underviser for ulike profesjoner, både studenter og ansatte, om optimalisert strålebruk og strålevern i helsevesenet. Overdiagnostikk er et viktig aspekt i undervisningen. Bruk av ioniserende stråling gir økt stråledose til pasientene som på sikt fører til økt kreftrisiko. Medisinske fysikere er med på sikre optimal bruk av ulike bildemodaliteter (eks. CT, MR, PET) i tverrfaglige team slik at bildekvaliteten blir best mulig og svarer på den kliniske problemstillingen.
Delmål	

Helsedirektoratet

Innhold	**Kommentarer**
Målområde 2 - Norge skal bli et foregangsland for gode pasientforløp	
Nasjonale målsettinger	
Generelle kommentarer	
Delmål	
Innhold	**Kommentarer**
Målområde 3 - En mer brukerorientert kreftomsorg	
Nasjonale målsettinger	
Generelle kommentarer	
Delmål	
Innhold	**Kommentarer**
Målområde 4 - Flere skal overleve og leve lenger med kreft	
Nasjonale målsettinger	*Pasienter med kreft tilbys diagnostikk, behandling, oppfølging og rehabilitering på høyt internasjonalt nivå i den offentlige helsetjenesten* *Tilgang til kliniske studier vurderes tidligere i behandlingsforløpet.* *Tilgangen til kliniske studier innen multimodal behandling og stråleterapi stimuleres.* *Økt standardisering og jevnlig monitorering/kvalitetssikring av nye diagnostiske metoder som tas i bruk.*

Generelle kommentarer	**Personell og kompetanse** *Tilstrekkelig personell med nødvendig tverrfaglig kompetanse er en viktig forutsetning for god kvalitet og likeverdig tilbud i kreftomsorgen (s. 36)* *Bildediagnostikk, radiologi og nukleærmedisin (s. 38)* *Strålebehandling, fotonterapi, protonterapi (s. 38)* *IKT-systemer (s. 38)* *Fornyet forskningsinteresse i stråleterapi som følge av etablering av protonsentra (s. 38)* *Det er behov for økt satsning på stråleterapi-forskning nasjonalt (s. 39)* *Nye metoder omfatter legemidler, medisinsk utstyr, prosedyrer og diagnostiske metoder, og brukes både innen forebygging, utredning, diagnostikk, behandling, oppfølging og rehabilitering (s. 40)* Det er et økende behov for fysikere i Norge som følge av nye strålebehandlingssentre som tilbyr både tradisjonell behandling med fotoner, men også nye sentre som tilbyr protonterapi. Det er også en økning i antall kreftpasienter og kompleksitet av nukleærmedisinsk behandling, noe som krever kvalifiserte fysikere for å ivareta sikker og optimal doseplanlegging og verifisering. Generelt blir kreftbehandling mer kompleks, og behov for interdisiplinært samarbeid og fysikerkompetanse innen nye felt forventes økende. Diagnostikk innen strålebehandling er en viktig forutsetning for å kunne kvalitetssikre behandling med tanke på dekke av tumor og redusere stråledose til omkringliggende normalvev. NFMF har et godt etablert samarbeid med tilstøtende andre foreninger/forbund innen strålebehandling. Norsk stråleterapimøtet arrangeres årlig i samarbeid mellom NFMF, Norsk Radiografforbund, Norsk onkologisk forening og Direktoratet for Atomsikkerhet og Beredskap og KVIST-gruppen (Kvalitetssikring i stråleterapi). Samarbeidet med Norsk Radiografforbund inngår også i NFMFs arbeid innen diagnostikk. I mai 2025 skal NFMF være vertskap for Nordic Congress of Radiology i samarbeid med Norsk radiologisk forening og Norsk Radiografforbund. NFMF har og jevnlig kontakt med fysikk-foreningene i de andre nordiske landene gjennom paraplyorganisasjonen Nordic Association of Clinical Physics.

Helsedirektoratet

	Slike tverrfaglige treffpunkt og samarbeid er viktig med tanke på økt kompleksitet innen diagnostikk og behandling som inngår i satsingsområdene i nasjonal kreftplan 2024-2028.
Delmål	
Innhold	**Kommentarer**
Målområde 5 - Best mulig livskvalitet for pasienter med kreft og deres pårørende	
Nasjonale målsettinger	
Generelle kommentarer	
Delmål	
Innhold	**Kommentarer**
Andre kommentarer	